

Začal k nim mluvit v podobenstvích: „Jeden člověk vysadil vinici, obehnal ji zdí, vykopal nádrž k lisu a vystavěl strážní věž; pak ji pronajal vinařům a odcestoval. V stanovený čas poslal k vinařům služebníka, aby od nich vybral podíl z výnosu vinice. Ale oni ho chytili, zbili a poslali zpět s prázdnou. Opět k nim poslal jiného služebníka. Toho zpolíčkovali, a tak zneuctili. Poslal dalšího, toho zabili; a mnoho jiných – jedny zbili, jiné zabili. Měl ještě jednoho: svého milovaného syna. Toho k nim poslal nakonec a říkal si: ‚Na mého syna budou mít přece ohled.‘ Ale ti vinaři si mezi sebou řekli: ‚To je dědic. Pojdte, zabijeme ho a dědictví bude naše!‘ A chytili ho, zabili a vyhodili ven z vinice. Co udělá pán vinice? Přijde, zahubí vinaře a vinici dá jiným. Nečetli jste v Písmu slovo:

‚Kámen, který stavitelé zavrhli,
stal se kamenem úhelným;

Hospodin to učinil
a je to podivuhodné v našich očích?‘“

Nepřátelé se chtěli Ježíše zmocnit, neboť poznali, že to podobenství řekl proti nim, ale báli se lidu. I nechali ho a odešli. Mk 12, 1-12

Milí přátelé, dnes to bude o smrti a umírání a zlých vinařích, kteří si až příliš vážili toho, co mají a co jim pronajal jeden člověk, který pak odcestoval. Že když pak měli odevzdat podíl z výnosu vinice, raději člověkovu služebníka chytili, zbili a poslali zpět s prázdnou. A stejně tak dalšího a dalšího, některé zbili, jiné rovnou zabili. Dokonce i jeho milovaného syna a dědice, z toho přece ještě budou mít dědictví, šli, chytili ho, zabili a vyhodili ven z vinice. A co na to ten pán nakonec? Přišel, zahubil vinaře a vinici dal jiným. Kdo si neváží toho, co má nebo si toho váží až moc, může o to velice snadno přijít a nikdo s tím nic neudělá, tím méně Ježíšovi nepřátelé, kteří se báli lidu, který Ježíšovi naslouchal a nechali ho a sami odešli. A Ježíš kupodivu nakonec zůstal živ a zdrav.

Vážít si toho, co máme. Někdy je to strašně těžké, ale často nám jakoby nic jiného nezbyvá. Někdy si toho, co máme, vážíme tak moc, že se o to copak ani nechceme s nikým dělit, ale ani nechceme slyšet nic o tom, že bychom o to mohli přijít. A někdy si toho, co máme, zas tak moc nevážíme a pak se nestačíme divit, když bychom o to měli přijít. Hranice mezi tím, co máme a nemáme a jak moc si toho vážíme nebo nevážíme, je někdy tak strašně tenká. Stejně jako hranice mezi životem a smrtí a hranice mezi tím, co nám bylo svěřeno od pána vinice a co jsme si tak trochu přivlastnili my sami. A jako mezi myšlenkou, že na mého syna budou mít přece ohled a tím, že je to vlastně dědic, takže jeho zabitím přijdou i k celému dědictví. Hranice mezi životem a smrtí je tenká.

Stejně tak je však poměrně pozoruhodná trpělivost pána vinice, kolik služebníků nakonec poslal na svou vinici včetně svého milovaného syna, než se i sám naštvál a vinaře zahubil a vinici dal jiným. A pozoruhodná je proto, že by to asi málokdo z nás vydržel sledovat, jak zlí vinaři hubí jeho služebníky, než by ho napadlo zahubit ty vinaře a vinici dát jiným. Ale trpělivost a pevné nervy jsou často základem copak na vinici Páně, ale i při předávání vinice vinařům spolu s důvěrou, že by z té vinice nakonec mohli něco vydat. A to i když nevydají, a naopak se těch služebníků ještě zbavují. Trpělivost a pevné nervy jsou totiž předpokladem nejen k životu, ale tak trochu i ke všemu. Někdy i k zachování té vinice jako takové. A je zajímavé, jak často se tyto ctnosti skloňují i jinde.

Nedávno zemřelý filosof Jan Sokol hodně spojoval filosofii s etikou, s člověkem a tím, jak má člověk myslet a jednat a bylo na něm právě pozoruhodné, kolik trpělivosti vynaložil copak na

jednání se svými studenty, ale moc dobře věděl, že než člověku něco dojde, tak to kolikrát trvá i několik let. A rozhodně to nebylo nic proti člověku jako takovému, ale lidské myšlení už je takové. Jak říká Daniela Bisková, oni už jsou takoví. Možnou cestou by bylo nespojovat si některé myšlenky s konkrétními lidmi, ale nechat je žít takové, jakými jsou a zabývat se myšlenkami jako takovými, aniž bychom museli zkoumat, kdo je řekl nebo vyslovil. Platnost každé myšlenky se totiž projevuje až v čase, zatímco člověk se projevuje jakoby stále. Na druhou stranu je pozoruhodné právě i to.

Kolik pozornosti se věnuje právě lidem. A to jak v tom dobrém, tak i v tom horším. I ten člověk vinice ji pronajal vinařům a když nastal čas, poslal k nim služebníka, aby vybral, co měl. Myslel na to, že má kromě vinice i vinaře a taky služebníka, který měl jen vybírat. A naštěstí jich měl víc, takže když se vinaři zbavili nejdřív jedněch služebníků a pak i dalších a dalších, byl ochoten takříkajíc obětovat i svého milovaného syna, byť v důvěře, že jemu nic neudělají. Jenže udělali, takže nakonec musel zasáhnout sám. Nesla ho však myšlenka, že jde přece o vinici, která by měla něco nést a taky jemu, ale zároveň spoléhal na člověka, že se o ni nejen dobře postará, ale nebude si ji přivlastňovat. A když by si ji náhodou přivlastnil, tak nechá žít aspoň jeho syna, což se však nestalo.

A nestalo se to právě proto, že šlo o jeho syna a zákonitého dědice, takže když se ti zlí vinaři zbaví i jeho, celá vinice bude nakonec jejich. Jakoby ten člověk vinice už ani nebyl, jenom vinice. A jakoby i ti zlí vinaři uvažovali úplně jinak, bez člověka, které buď zbili nebo zabili a sledovali jen jim pronajatou vinici. Když se lidské myšlení roztáhne možná až na příliš mnoho lidí a když se naopak scvrkne na jeden jediný cíl ponechat si vinici, která nám ani nepatří. A když se i ti zlí vinaři zachovají opravdu jako zlí vinaři a ten člověk vinice jako ten, který jim jako by svěřil úplně všechno a sám se jich zbavil, až když mu sáhli i na syna. A teď kde v tom všem je Hospodin. Zlí vinaři zavrhlí člověka, který byl původcem té vinice a ten se jich pak musel i zbavit navěky a vrátit se tak.

I ke své vinici. A tím se stát i někým, kdo se vrátí ke své vinici a dá ji jiným. To, co ještě před časem nevypadalo úplně reálně, z toho učinil Hospodin, že se vinice jako by vrátila ke svému majiteli a ten ji mohl předat jiným. A dál už to bylo na jiných. A není na tom v podstatě nic špatného, že aby mohlo být něco dáno jiným, tak je potřeba pustit ke slovu i k činu samotného Hospodina, jakkoli je to, co činí, podivuhodné v našich očích. Nebo možná právě proto. Ano, i Hospodinu je dobré někdy trochu pomoci, ale to poslední slovo a ten poslední čin je už jen na něm. A na nás je se ničeho nebát, nechat ho činit a sami odejít. Pokud bychom tedy byli Ježíšovi nepřátelé, kterým to podobenství o zlých vinařích adresoval. Ale to my nejsme nebo spíš nechceme být. Ale co chceme?

Chceme mít vinici, která bude otevřená všem lidem, chceme mít vinici, o kterou se nebudeme muset bát, že o ni přijdeme, protože nepřijdeme a chceme mít vinici, o kterou se budeme moci podělit, aby nezůstávala jen nám. A kam se vejdou vinaři i služebníci, pán i se svým synem, ale i Hospodin a jeho úhelný kámen a naše podivuhodnost, s jakou to všechno může být spolu i vedle sebe. A chceme mít vinici, která nebude jen naše, ale bude patřit především Hospodinu a skoro by se řeklo jen jemu, ale tak jednoduché to samozřejmě není. A vinici, na které si nebudeme muset povídat jen o zlých vinařích, ale právě i o tom dobrém Hospodinu, jehož činy, ale i slova jsou podivuhodné i v našich očích. A vinici, která nebude jen o vinách zlých vinařů, ale i o tom člověku, který ji měl.

Hospodine, Pane náš, děkujeme Ti za člověka, pána vinice, který ji nakonec dal jiným. Děkujeme Ti za kámen, který původní stavitelé zavrhlí a stal se nakonec kamenem úhelným. Amen